

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 533/2019-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. decembra 2019 v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] zastúpeného advokátkou JUDr. Ivetou Ďurčatovou, Kollárova 35, Martin, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 141/2018 z 25. septembra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a sťažnostná argumentácia

1. Dňa 27. decembra 2018 bola Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED],

████████████████████ (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Cdo 141/2018 z 25. septembra 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Ústavná sťažnosť sťažovateľa je vedená pod sp. zn. Rvp 2551/2018 a bola pôvodne pridelená sudcovi spravodajcovi Milanovi Ľalíkovi, ktorému 16. februára 2019 uplynulo funkčné obdobie. Do 16. februára 2019 nebola ústavná sťažnosť sťažovateľa prerokovaná, preto bola v súlade s čl. X bodom 5 písm. b) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 schváleného 16. októbra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“) náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov prerozdelená a 17. októbra 2019 pridelená sudcovi spravodajcovi Rastislavovi Kaššákovi.

3. Podľa čl. II bodu 5 rozvrhu práce na konanie vo veciach patriacich do pôsobnosti senátov ústavného súdu je v jednotlivých prípadoch príslušný ten senát ústavného súdu, ktorého členom je sudca spravodajca, ktorému bola vec pridelená. V súlade s čl. II bodom 3 písm. a) rozvrhu práce pri predkladaní pridelených vecí do senátu sudcom spravodajcom Rastislavom Kaššákom pracuje prvý senát ústavného súdu v zložení sudkyňa Jana Baricová (predsedníčka senátu) a sudcovia Rastislav Kaššák a Miloš Maďar. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa preto predbežne prerokoval senát v zložení uvedenom v záhlaví tohto rozhodnutia.

4. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom Okresným súdom Martin (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 11 C 18/2011 sa sťažovateľ v právnom postavení žalobcu domáhal od ██████████, ██████████, ██████████ (ďalej len „žalovaná“), zaplatacia sumy 17 160 €. Okresný súd o žalobe sťažovateľa rozhodol v poradí už druhým rozsudkom sp. zn. 11 C 18/2011 z 22. júla 2014 (ďalej len

„rozsudok okresného súdu“) v spojení s dopĺňacím rozsudkom sp. zn. 11 C 18/2011 z 11. mája 2015 tak, že žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 9 900 €, vo zvyšnej časti žalobu zamietol a vyslovil, že o trovách konania rozhodne do 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

5. Na základe odvolaní sťažovateľa a žalovanej Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 8 Co 421/2015 z 22. júla 2016 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) odvolaním napadnutý rozsudok okresného súdu v spojení s dopĺňacím rozsudkom sp. zn. 11 C 18/2011 z 11. mája 2015 zmenil tak, že žalobu sťažovateľa zamietol a žalovanej priznal právo na náhradu trov konania na súde prvej inštancie a na odvolacom súde v rozsahu 100 %.

6. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodil z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „CSP“). Najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Cdo 105/2017 z 8. septembra 2017 dovolanie sťažovateľa odmietol a žalovanej priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania. Pri rozhodovaní najvyšší súd vychádzal z rozhodnutia veľkého senátu občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu sp. zn. 1 V Cdo 2/2017 o zákaze kumulácie dôvodov prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP a § 421 ods. 1 CSP, preto najvyšší súd skúmal len prípustnosť dovolania sťažovateľa podľa § 420 písm. f) CSP.

7. Na základe podanej ústavnej sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 105/2017 z 8. septembra 2017, ústavný súd nálezom sp. zn. III. ÚS 29/2018 z 22. mája 2018 rozhodol, že základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli porušené uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 105/2017 z 8. septembra 2017, preto ho ústavný súd zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a súčasne zaviazal najvyšší súd uhradiť sťažovateľovi trovy konania v sume 374,81 € na účet jeho právnej zástupkyne do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia. V predmetnom náleze ústavný súd odkázal na stanovisko pléna ústavného súdu sp. zn. PLZ. ÚS 1/2018, podľa ktorého ak sú v dovolaní

súbežne uplatnené dôvody prípustnosti dovolania podľa § 420 CSP a § 421 CSP a najvyšší súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí len na posúdenie prípustnosti dovolania z hľadiska § 420 CSP, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Rovnako, ak sú v dovolaní uplatnené viaceré dôvody zmätočnosti uvedené v § 420 písm. a) až f) CSP a najvyšší súd sa pri skúmaní prípustnosti dovolania obmedzí výlučne na skúmanie prípustnosti dovolania z hľadiska existencie tej procesnej vady zmätočnosti, ktorá je v tomto ustanovení uvedená na prednejšom mieste, poruší tým právo na prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

8. Po vrátení veci na ďalšie konanie najvyšší súd opätovne rozhodol o dovolaní sťažovateľa napadnutým uznesením tak, že dovolanie odmietol a žalovanej priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

9. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta, že najvyšší súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia nezaoberal a nevyhodnotil skutočnosti, ktoré boli „*klúčové*“ pre vydanie rozhodnutia, čo podľa sťažovateľa viedlo k porušeniu jeho práva na spravodlivé súdne konanie a práva vlastníť majetok. Sťažovateľ tvrdí, že „*Najvyšší súd SR sa vôbec nezaoberal podstatou podaného dovolania, že Krajský súd v Žiline ako odvolací súd arbitrárne a nedôvodne poprel základy zmluvných vzťahov, právnu istotu zmluvných strán pri uplatnení si svojich práv vyplývajúcich im zo zmluvy*“.

10. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti argumentuje, že pri vymedzení dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP postupoval v súlade s § 432 CSP a uviedol, v čom spočívala nesprávnosť právneho posúdenia okresného súdu a krajského súdu. Najvyššiemu súdu sťažovateľ vytýka jeho formalistický prístup pri rozhodovaní o dovolaní z dôvodu, že najvyšší súd sa nezaoberal podstatou ním uplatnených dovolacích dôvodov. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu preto považuje za arbitrárne a odporujúce zákonu a zdôrazňuje, že „*Najvyšší súd SR ako aj Krajský súd v Žiline v prejednávanom prípade popreli ustanovenia Občianskeho zákonníka a teda tým aj samotný charakter súkromného práva ako celku, ktoré ustanovuje aké práva a povinnosti majú subjekty práva*“.

11. Sťažovateľ ďalej v ústavnej sťažnosti, poukazujúc na základné zásady občianskeho práva, uvádza, že „*dôvodnosť dovolania v zmysle ust. § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP odôvodnil tým, že v prejednávacom prípade došlo k porušeniu práva sťažovateľa ako sporovej strany na zachovanie rovnosti strán v konaní. V dovolaní bolo poukázané okrem iného aj na to, že odvolací súd pred vydaním zmeňujúceho rozhodnutia nevykonal žiadne dôkazy. Krajský súd v Žiline neopakoval dokazovanie, nevy počul sám sporové strany. Nebolo prihliadnuté na skutočnosť, že odvolanie bolo podané oboma sporovými stranami, pričom odvolací sa zaoberal výlučne len odvolaním podaným žalovanou. Sťažovateľ v danom prípade poukazuje, že predmetná vec bola odvolacím súdom riešená dva krát. Spor sa vedie už od roku 2011, pričom sťažovateľ sa domáha len toho, čo bolo medzi sporovými stranami nepochybné dojednané. Odvolací súd nielenže nevychádzal z výsledkov vykonaného dokazovania, ale oprel svoje rozhodnutie o skutočnosti, ktoré nesúviseli s predmetom súdneho konania a to posudzovanie vzťahu žalobcu k matke. Predmetom konania bol výlučne len záväzkový vzťah medzi sporovými stranami, skutočnosť, že vzťahy medzi jednotlivými členmi rodiny nie sú dobré neovplyvňuje záväzok žalovanej, ktorý má voči sťažovateľovi. Skúmanie rodinných vzťahov nebolo predmetom konania a už vôbec nebolo namieste opierať o vzťahy v rodine svoje rozhodnutie.“.*

12. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti popisuje skutkový stav zistený všeobecnými súdmi a na podporu svojej argumentácie cituje nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. III. ÚS 3900/2012 z 28. februára 2013 týkajúci sa zásady „*pacta sunt servanda*“ (zmluvy sa majú dodržiavať) a výkladu obsahu záväzkového vzťahu. V nadväznosti na to poukazuje na účelové správanie žalovanej, z ktorej konania je podľa názoru sťažovateľa zrejмый jediný cieľ, a to vyhnúť sa zmluvnej povinnosti, na ktorej splnenie sa žalovaná dobrovoľne zaviazala. Z tohto dôvodu sťažovateľ aj v podanom dovolaní namietal, že krajský súd nerešpektoval a bez akéhokoľvek oprávania zasiahol do jeho práv vyplývajúcich z dohody uzavretej so žalovanou.

13. V súvislosti s dovolacím dôvodom podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP sťažovateľ priznáva, že síce v podanom dovolaní neuviedol presné znenie právnej otázky, ktorá sa mala

v dovolacom konaní vyriešiť, avšak «z jeho dovolania je zrejmé logickou úvahou a najmä v súvislosti so zásadou „iura novit curia“, že sa domáhal vyriešenia otázky či súdy nižšej inštalácie mali právo nerešpektovať zásadu „pacta sunt servanda“ ako základnú zásadu súkromného práva, ďalej či v danom prípade mohli súdy nižšej inštalácie riešiť skutočnosti, ktoré nemali vzťah k predmetu súdneho konania a to posudzovať vzťah sťažovateľa k matke, nakoľko predmetom konania bol výlučne len záväzkový vzťah medzi sporovými stranami a skutočnosť, že vzťahy medzi jednotlivými členmi rodiny nie sú dobré neovplyvňuje záväzok žalovanej, ktorý má voči sťažovateľovi. Súdy nižšej inštalácie sa nevysporiadali s námietkami sťažovateľa a Najvyšší súd SR pochybil, keď časť dovolania označil len za polemiku so skutkovými zisteniami. Žiadnym spôsobom sa Najvyšší súd SR nevysporiadal s námietkami sťažovateľa uvedenými v dovolaní.».

14. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí jeho ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie vo veci samej nálezom takto rozhodol:

„1. Základné práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1) Dohovoru o ochrane ľudských práv a podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3Cdo 141/2018 z 25.09.2018, porušené boli.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3Cdo 141/2018 z 25.09.2018 sa ruší a vec sa vracia súdu na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný zaplatiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia vo výške 390,50 € na účet právnej zástupkyne [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] vedený v [REDAKOVANÉ] v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Relevantná právna úprava

15. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

16. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

17. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

18. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

19. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

20. Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

21. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

22. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

23. V súlade s čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní rovní.

24. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

III.

Právne posúdenie ústavným súdom

25. Sťažovateľ sa podanou ústavnou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia jeho základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy a taktiež práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu.

26. Skôr, ako ústavný súd pristúpi k posúdeniu podstatnej sťažnostnej argumentácie uvedenej v ústavnej sťažnosti, považuje za nevyhnutné zdôrazniť, že nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Z tohto dôvodu ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať, či bol v konaní pred všeobecnými

súdmi náležite zistený skutkový stav a aké právne závery z tohto zisteného skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov všeobecnými súdmi s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (m. m. I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

III.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

27. Ústavný súd akcentuje, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnou ústavnou bázou pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany, a tým aj „bránou“ do ústavnej úpravy jednotlivých aspektov práva na súdnu a inú právnu ochranu zakotvených v čl. 46 až čl. 50 ústavy (I. ÚS 117/05). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je účelom práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako aj práva na spravodlivý súdny proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) zaručiť každému prístup k súdu, čomu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú [čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04)].

28. Ústavný súd pritom vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru opakovane judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97).

Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

29. Integrovanou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť, čo predstavuje záruku toho, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny. Náležité odôvodnenie rozhodnutia ako prostriedok k zamedzeniu svojvôle súdu má súčasne zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť jeho rozhodovania. V zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu má účastník konania právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

30. Uvedené východiská bol povinný pri rozhodovaní o dovolaní sťažovateľa rešpektovať aj najvyšší súd, preto sa ústavný súd v rámci predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti oboznámil s tou časťou odôvodnenia jeho napadnutého uznesenia, ktorá je pre zhodnotenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti podstatná, a súčasne sa zameral na posúdenie, či zo strany najvyššieho súdu skutočne došlo k splneniu požiadaviek kladených na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Na tomto základe je potom úlohou ústavného súdu formulovať záver o arbitrárnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, a tak vysloviť porušenie označených práv sťažovateľa alebo, naopak, konštatovať zjavnú neopodstatnenosť ústavnej sťažnosti.

31. O zjavne neopodstatnenej ústavnej sťažnosti pritom možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej

príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (m. m. IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

32. Podstata ústavnej sťažnosti sťažovateľa spočíva v namietaní arbitrárnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu z dôvodu, že dovolací súd sa nezaoberal podstatou sťažovateľom uplatnených dovolacích dôvodov, ale formalisticky jeho dovolanie odmietol ako neprípustné podľa § 447 písm. c) a f) CSP.

33. Sťažovateľ ako dovolateľ v podanom dovolaní proti rozsudku krajského súdu namietal vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP (dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces) a súčasne prípustnosť dovolania odôvodňoval aj § 421 ods. 1 písm. b) CSP (rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená).

34. Z odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že najvyšší súd sa prvotne zaoberal prípustnosťou dovolania sťažovateľa z dôvodu namietanej vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP a v tejto súvislosti konštatoval, že „*hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia*“ (bod 9.2 napadnutého uznesenia najvyššieho súdu). Námietku sťažovateľa týkajúcu sa nevysporiadania sa so všetkými jeho odvolacími argumentmi vyhodnotil najvyšší súd ako námietku nedostatku riadneho odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu (bod 9.5 napadnutého uznesenia). V tejto súvislosti najvyšší súd poukázal predovšetkým na svoje zjednocujúce stanovisko sp. zn. R 2/2016 (ďalej len „stanovisko najvyššieho

súdu“), právna veta ktorého znie: *„Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“* S odkazom na svoju judikatúru najvyšší súd dodal, že zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania s účinnosťou od 1. júla 2016 sa podstaty a zmyslu predmetného stanoviska nedotkli, preto ho je potrebné naďalej považovať za aktuálne.

35. Najvyšší súd ďalej v bode 9.7 napadnutého uznesenia uviedol, že uplatnenie druhej vety stanoviska najvyššieho súdu, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety, sa týka výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov. V danom prípade však podľa názoru najvyššieho súdu obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie takejto výnimky, pretože *„V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie dovolateľa, že odvolací súd svoje rozhodnutie neodôvodnil spôsobom priečiacim sa zákonu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.“*

36. Ďalej najvyšší súd poukázal na svoj právny názor, podľa ktorého dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu, pričom vadu zmätočnosti nezakladá ani prípadné nesprávne právne posúdenie veci.

37. Na základe uvedeného dospel najvyšší súd k záveru, že dovolanie sťažovateľa nie je podľa § 420 písm. f) CSP prípustné.

38. V nadväzujúcej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyšší súd, posudzujúc prípustnosť dovolania sťažovateľa podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP,

konštatoval: „Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku hmotnoprávnu alebo procesnoprávnu (nie skutkovú), na vyriešení ktorej spočívalo napadnuté rozhodnutie. Právna otázka musí byť označená v dovolaní spôsobom jasným, určitým a zrozumiteľným. Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v ustanovení § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnu otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže najvyšší súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesné neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a odvolacieho konania zvolenej v CSP (1 Cdo 98/2017, 3 Cdo 94/2018, 4 Cdo 95/2017).“

39. Najvyšší súd ďalej uviedol, že sťažovateľ síce v podanom dovolaní namietal, že rozsudok krajského súdu nie je založený na riadnom zistení skutkových okolností významných pre správne právne posúdenie veci a kritizoval správnosť právnych úvah a záverov krajského súdu, avšak žiadnym spôsobom nekonkretizoval, riešenie akej právnej otázky, ktorou sa najvyšší súd vo svojej praxi odvolacieho súdu dosiaľ nezaoberal, by odôvodňovalo prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Vzhľadom na to, že sťažovateľ si nesplnil svoju procesnú povinnosť vymedziť právnu otázku, ktorá podľa obsahu dovolania nebola najvyšším súdom riešená, najvyšší súd nemohol uskutočniť meritórny dovolací prieskum a prijať závery vo vzťahu k právnemu posúdeniu veci krajským súdom. Nad rámec najvyšší súd poznamenal, že „pokiaľ mal dovolateľ na mysli otázku súladu právneho úkonu s dobrými mravmi, ide o otázku dovolacím súdom už opakovane riešenú (2 Cdo 155/2007, 3 Cdo 144/2010, 4 Cdo 253/2009, 5 Cdo 191/2008)“.

40. Na základe uvedeného najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa podľa § 447 písm. c) CSP v časti namietajúcej vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP a vo zvyšnej časti podľa § 447 písm. f) CSP.

41. Vo vzťahu k sťažovateľom namietanej arbitrárnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd sa v danom prípade nedopustil takého výkladu a aplikácie príslušnej zákonnej právnej úpravy, ktorými by poprel jej účel a význam. Napadnuté uznesenie preto nemožno označiť za arbitrárne alebo neodôvodnené v tom zmysle, že by právne závery v ňom obsiahnuté boli zjavne nelogické, ústavne neudržateľné alebo že by najvyšší súd nezohľadnil podstatné skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o dovolaní sťažovateľa. Najvyšší súd sa v odôvodnení napadnutého uznesenia podrobne zaoberal posúdením prípustnosti dovolania, pričom existenciu väd zmätočnosti zakladajúcich prípustnosť dovolania nezistil. V tejto súvislosti ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že len najvyššiemu súdu ako súdu dovolaciemu prináleží rozhodovať o naplnení predpokladov na uskutočnenie dovolacieho konania vrátane posúdenia otázky prípustnosti samotného dovolania podľa § 421 ods. 1 CSP. Inými slovami, posúdenie tejto otázky je vecou zákonnosti a jej vyriešenie v súlade s ustanoveniami Civilného sporového poriadku, ktoré v zmysle čl. 46 ods. 4 ústavy majú ustanovovať podrobnosti o realizácii základného práva na súdnu ochranu vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne čl. 6 ods. 1 dohovoru), v konečnom dôsledku nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (III. ÚS 450/2017, I. ÚS 413/2019).

42. Taktiež posúdenie toho, či otázka zásadného právneho významu bola už najvyšším súdom v jeho rozhodovacej činnosti vyriešená alebo nie, a na to nadväzujúcu prípustnosť dovolania bude riešiť najvyšší (dovolací) súd na základe dôvodov uvedených dovolateľom (§ 432 CSP). Prípustnosť dovolania závisí od toho, ako dovolateľ vymedzí právnu otázku riešenú odvolacím súdom s ohľadom na to, že dosiaľ dovolací súd takúto otázku vo svojej rozhodovacej praxi neriešil (Števček, M., Ficová, S., Baricová, J., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, 1540 s. ISBN 978-80-7400-629-6, s. 1381). Ústavný súd zastáva názor, že najvyšší súd sa v napadnutom uznesení ústavne udržateľným spôsobom vysporiadal aj s dôvodom prípustnosti dovolania podľa

§ 421 ods. 1 písm. b) CSP, pričom sám sťažovateľ v ústavnej sťažnosti priznáva, že otázku zásadného právneho významu, ktorá ešte nebola najvyšším súdom v jeho praxi riešená, presne nešpecifikoval.

43. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd nezistil žiaden dôvod, ktorý by z ústavnoprávneho hľadiska spochybňoval závery napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, preto ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde v časti namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu

44. Z argumentácie sťažovateľa obsiahnutej v bode 11 tohto uznesenia vyplýva, že porušenie základného práva na rovnosť účastníkov podľa čl. 47 ods. 3 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy sťažovateľ vidí v postupe krajského súdu, ktorý pred vydaním rozsudku nevykonal potrebné dokazovanie a podľa názoru sťažovateľa sa zaoberal len odvolacími námietkami uvedenými žalovanou. V súvislosti s namietaným porušením základného práva na rovnosť strán v spore ústavný súd konštatuje, že medzi namietaným porušením označeného práva a napadnutým uznesením najvyššieho súdu nezistil príčinnú súvislosť, na základe ktorej by bolo možné dospieť k záveru o porušení predmetného práva sťažovateľa napadnutým uznesením najvyššieho súdu. Namietané porušenie práva sťažovateľa na rovnosť strán v spore sa týka postupu a rozhodovania krajského súdu vo veci samej, čo samo osebe vylučuje, aby najvyšší súd, ktorý rozhodoval o podanom dovolaní sťažovateľa, mohol do tohto jeho základného práva zasiahnuť neprípustným spôsobom.

45. Z tohto dôvodu ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde aj v časti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva zaručeného čl. 47 ods. 3 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy.

III.3 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením najvyššieho súdu

46. Ústavný súd vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy konštatuje, že v danom prípade nemožno vyvodiť nič, čo by signalizovalo, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu mohlo dôjsť k neprípustnému zásahu do základného práva sťažovateľa vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

47. Ústavný súd preto aj v tejto časti ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

48. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. decembra 2019

Jana Baricová
predsedníčka senátu